

Voorstel voor een nieuw wedstrijdreglement en voorgiftregeling voor ronde en platbodemjachten

HET bestaande wedstrijdreglement en de daarin opgenomen voorgiftregeling voor ronde en platbodem-jachten (Deel III van het Handboek der K.V.N.W.V. 1958) stammen van het in 1915 gehouden Congres voor

Watersport. De formule $WM = \frac{L + \sqrt{z}}{2}$

was aanvankelijk bedoeld voor de toenmalige „boeierklassen” en werd later toepasselijk verklaard voor andere kajuitjachten. In de zeer summier behandelde open klasse werden alleen de Friese jachten, tjotters en schouwen opgenomen, zodat formeel gesproken grunders, Staverse jollen en bidders zonder kajuitopbouw buiten het reglement vielen.

In 1959 verzocht het bestuur van de K.V.N.W.V. aan de Stichting Stamboek Ronde en Platbodem-jachten advies uit te brengen inzake een aanvulling op de regeling voor de open jachten. De Stichting benoemde daartoe een speciale commissie, bestaande uit de bestuursleden C.J.W. van Waning en mr. A. Blussé van Oud-Alblas en de heren dr. ir. J. Vermeer en ir. H. Vreedenburgh. Deze commissie kwam al spoedig tot de conclusie, dat een algehele herziening van het reglement voor ronde en platbodem-jachten gewenst was — een conclusie, die men overigens niet zonder schroom naar voren bracht, omdat men zich bewust was, dat een regeling, welke zoveel jaren de toets der praktijk had doorstaan — zonder veel ernstige kritiek — ongetwijfeld een eerbiedwaardige traditie vertegenwoordigt, waaraan de Stichting van nature ongaarne tornt.

De voornaamste overwegingen, die de commissie echter tot bovenstaande conclusie leidden, waren de volgende:

- a. het reglement is onvolledig ten aanzien van verschillende typen open jachten. Het bestaande reglement

voldoet niet meer aan redelijke eisen, welke men aan een wedstrijdreglement voor de grote en zeer gevarieerde vloot van ronde- en platbodem-jachten mag stellen. De onderscheiding in kajuit- en open jachten is weinig zinvol en leidt in de praktijk tot allerlei complicaties.

- b. de bestaande voorgiftregeling voor kajuitjachten, gebaseerd op lengte en zeiloppervlak, bevat een onderwaardering van het zeiloppervlak en geeft ook afgezien daarvan een te geringe correctie, in het bijzonder voor de kleinere schepen in vergelijking met de grotere. De breedte is in de formule niet opgenomen, waardoor bijvoorbeeld een tjalk en een even lange botter onjuist worden vergeleken. Voor open jachten is de voorgiftregeling voor kajuitjachten onbruikbaar.

De commissie formuleerde daarop de volgende uitgangspunten voor het opstellen van een nieuwe regeling:

- a. indeling van schepen primair naar type, secundair naar grootte (d.w.z. lengte op de waterlijn);
- b. geen principieel verschil tussen open en kajuitjachten, dus éénzelfde meting en voorgiftregeling voor alle jachten, maar met invoering van een kajuitcorrectie;
- c. uniformering der voorschriften;
- d. verbetering van de meting;
- e. verbetering van de tijdenvergoedingsregeling; een systeem van tijdvergoeding met behulp van een tijdcorrectiefactor T.C.F., zoals bij de R.O.R.C.-klassen gebruikelijk, heeft de voorkeur;
- f. een zo groot mogelijke vrijheid voor de wedstrijdgevende vereniging bij de indeling in wedstrijdklassen, zowel bij het uitschrijven van een wedstrijd als na ontvangst der inschrijvingen.

Aan deze en de daarmee samenhangende problemen heeft de commissie, en met name de heren Vermeer en Vreedenburgh, gedurende ruim drie jaar bijzonder veel tijd en energie besteed. Daarbij heeft de heer Vermeer in het bijzonder de uit een aantal wedstrijden verkregen resultaten aan verschillende ontwerp-formules getoetst, terwijl de heer Vreedenburgh het probleem op theoretisch scheepsbouwkundige wijze heeft benaderd. De uitvoerige studie van de heer Vreedenburgh is inmiddels gepubliceerd in *Schip en Werf* van 29 maart jl.; overdrukken van dit belangwekkende artikel zijn beschikbaar.

Het verheugende hierbij is, dat beide benaderingsmethoden leidden tot resultaten, die onderling niet veel verschillen, zodat het mogelijk bleek één gemeenschappelijke basisformule te vinden. Op 25 februari jongstleden heeft de Stichting aldus een volledig uitgewerkt klassereglement voor Ronde en Platbodemjachten aan het bestuur van de K.V.N.W.V. kunnen voorleggen. De voornaamste punten van dit voorstel,

dat thans in studie is bij de Technische Commissie Zeilvaart op de Binnenwateren van het Verbond kunnen als volgt worden geresumeerd:

Tijdcorrectiefactor

Hoewel het probleem als zodanig tijdens de grondige bestudering dikwijls schier onoplosbaar scheen, bleek het ten slotte toch mogelijk een bevredigend geachte TCF-formule op te stellen, uitgedrukt in zeiloppervlak Z , lengte op de waterlijn L en breedte over de berghouten B . De basisvorm van de formule heeft de gedaante

$$TCF = a \frac{Z}{B} + bL - cL^2 + d,$$

terwijl in de volledige formule nog correctietermen zijn aangebracht voor typecorrectie (t), kajuitcorrectie (k), schroefcorrectie (s), en een wedstrijdcomité nog een correctie kan toepassen bij varen op stromend water.

Zowel voor de coëfficiënten a , b , c en d als voor de correctietermen t , k en s heeft de commissie op grond van be-

schikbare gegevens bepaalde waarden berekend, maar deze waarden zijn beshlist niet bedoeld als onveranderlijke grootheden. Het is mogelijk, dat, wanneer met de nieuwe formule meer ervaringen in de praktijk zijn opgedaan, enkele wijzigingen noodzakelijk zullen blijken. De structuur der formule zelf wordt daardoor echter niet aangetast.

Het is in dit verband interessant op te merken, dat bij alle berekeningen uit de resultaten van verschillende wedstrijden opnieuw is gebleken, dat de wrijvingsweerstand van het natte oppervlak van de scheepshuid bij de betrekkelijk kleine snelheden van deze zeilschepen soms meer dan 75 pCt. van de totale weerstand uitmaakt! Geen gunstige scheepsvorm kan de slechte invloed van een ruw nat oppervlak compenseren. Dus (wedstrijd-)zeilers, houdt uw onderwaterschip glad!

Klasse-indeling

De schepen worden naar type en grootte in 5 klassen ingedeeld.

Ronde jachten op zee voor Den Helder. Voor deze en de vele andere ronde- en platbodemschepen wordt gewerkt aan een nieuw wedstrijdreglement en voorgifregeeling, daar aan de bestaande regelingen bezwaren kleven.

(Foto Aero Camera)

KLASSE	Lengte op de waterlijn en zeilteken				
	11,01 m en meer	11,00 m tot 8,51 m	8,50 m tot 6,26 m	6,25 m tot 4,71 m	4,70 m en kleiner
Ronde jachten	RA	RB	RC	RD	RE
Schouwen, grundels e.d.	—	—	SC	SD	SE
Tjalken en andere vrachtvaar- tuigen	TA	TB	—	—	—
Vissersvaartuigen	VA	VB	VC	—	—
Staverse jollen	—	—	JC	JD	—

Deze klasse-indeling, die in het ontwerp-Reglement nader is omschreven, spreekt voor zich zelf. Voor de goede orde vermelden we echter hier, dat in de klasse der vissersvaartuigen worden opgenomen alle vaartuigen met lange,

smalle zwaarden, die voor de Zuiderzee en Zeeuwse stromen zijn bestemd. Dus ook de zeeschouwen en Tholense schouwen vallen in deze klasse. In de verschillende klassen worden uitsluitend toegelaten schepen, die in vorm niet be-

langrijk afwijken van de vaartuigen, die oorspronkelijk met de desbetreffende benamingen werden aangeduid, terwijl de tuigage dezelfde moet zijn als die welke van oudsher bij het betreffende type gebruikelijk was, dan wel een gaffeltuig met losse broek. Uitdrukkelijk wordt in dit verband bepaald, dat spinnakers en zeillatten niet zijn toegestaan, evenmin als een middenzwaard, of een kiel waarvan de hoogte, gemeten op het groot-spant, meer bedraagt dan 2 pCt. van de lengte op de waterlijn. Dat zijzwaarden, behalve bij de Staverse jollen, een vereiste zijn, spreekt wel van zelf.

In geval van twijfel of een vaartuig in een der klassen behoort te worden opgenomen, beslist de Technische Commissie van het Verbond, „gehoord” de Stichting Stamboek Ronde en Platbodden Jachten.

Zeiltekens en zeilnummers

De bestaande zeiltekens OA, OA, OB, OC enzovoort worden dus vervangen door de tekens, aangegeven in boven-

De boeier **Maartje** van **C. J. W. van Waning** op het Sneekmeer.
(Foto Oppenheim)

staand staatje. Ten einde dit met de nodige soepelheid te doen verlopen is een overgangperiode van drie jaar voorgesteld, zodat het voeren van de nieuwe tekens eerst vanaf 1 januari 1966 verplicht wordt. Voorts wordt ernaar gestreefd de thans reeds gemeten vaartuigen hun huidige zeilnummer zoveel mogelijk te laten behouden, terwijl voorstellen zijn uitgewerkt voor wat betreft de afmeting van letters en cijfers.

Zeilvering, meting, ballast

Er is naar gestreefd alle zeilen en bijzeilen in de wedstrijden toe te staan, welke traditioneel bij de schepen behoren. De spinnaker behoort hiertoe niet. De halve rinder wordt gedefinieerd als een asymmetrisch, driehoekig, bolgesneden lichtweerzeil, dat ongeschikt is voor hoog aan de wind varen en dat evenals alle andere voorzeilen, wordt gehalsd op steven, botteloef of kluiwerboom.

Indien zeilen van kunstvezelstof zijn gemaakt, wordt het gemeten oppervlak met 1,15 vermenigvuldigd.

De schootvoering van alle zeilen is vrij. Aan het uithouden der voorzeilen worden evenmin nog beperkingen opgelegd: men mag één of meer spieren gebruiken en deze naar keuze tegen de mast steunen, tegen het boeisel zetten of, zoals bij het skûtsjesilen, in de hand houden. Een aap en waterzeilen mogen eveneens worden gebruikt; lichtweerzeilen, die bij windkracht 3 niet meer met goed resultaat kunnen worden gebruikt bij zeilen aan de wind, zijn daarentegen niet geoorloofd. Bij de voorzeilen wordt het werkelijke zeiloppervlak gemeten in plaats van, zoals thans, de oppervlakte van de zogenaamde voordriehoek, omdat de invloed van het zeiloppervlak op de snelheid bij dit soort schepen bijzonder groot is.

Wat ten slotte de ballast betreft is het verplaatsen van de ballast uitdrukkelijk toegestaan, omdat dit voor het trimmen van ronde en platbodemjachten van essentiële betekenis is.

Overgangsbepalingen

Het is uiteraard van belang op zo kort mogelijke termijn de voor de berekening van de nieuwe TCF noodzakelijke meetgegevens te verzamelen, zowel van reeds gemeten als van nog niet officieel gemeten schepen, alsmede om te controleren of de voorlopig vastgestelde coëfficiënten in de TCF-formule correctie behoeven. Daartoe is door het Verbond en de Stichting inmiddels een enquêteformulier aan alle bij hen bekende eigenaren van ronde en platbodemjachten toegezonden en heeft het Verbond goedgevonden, dat reeds in het seizoen 1963 het nieuwe reglement wordt toegepast.

Ziehier dus in het kort de voornaamste punten van het ontwerp, dat door de Stichting aan het Verbond is voorgelegd. De volledige tekst van het voorstel wordt aan belanghebbenden gaarne toegezonden.

Van nature is elke voorgegiftregeling voor ongelijke en ongelijkssoortige schepen een compromis en uiteindelijk zal de praktijk moeten uitmaken of met het nieuwe reglement en de voorgestelde TCF-formule bevredigende wedstrijduitslagen zullen worden verkregen.

R. Buisman †

De halfstok gehesen Oostergoo-vlag op de St. Pieterstoren te Grouw verkondigde het medeleven van het „âlde Grou“ met het overlijden op 88-jarige leeftijd van de heer R. Buisman. Het heengaan van deze markante figuur betekent inderdaad een zwaar verlies voor de Friese watersportwereld, zoals ook voor vele andere vormen van de Friese samenleving, waar de heer Buisman een centrale plaats innam. Zijn menselijke eigenschappen, zijn humor, zijn kwaliteiten als voorzitter en redenaar hebben hem bij velen geliefd gemaakt.

Als zeiler kennen we hem als eigenaar van de tjotter Triton en van de Friese jachten Oostergoo en Mercurius, welk laatste schip hij vanaf 1915 in bezit had en dat door zijn fraaie vorm en verzorgd uiterlijk een sieraad vormde van de Friese wateren.

Als secretaris, later als voorzitter en tenslotte als ere-voorzitter, was zijn naam onverbrekkelijk verbonden met die van de K.Z.V. „Oostergoo“, welke vereniging hij door moeilijke tijden heen loodste en tot nieuwe bloei bracht. Na de eerste reünie van de ronde jachten te Grouw in 1953 gaf hij leiding aan het initiatief, dat leidde tot de instelling van het statenjacht van de provincie Friesland. Het hoeft dan ook niet te verwonderen, dat de heer Buisman de eerste was, die uit handen van de voorzitter van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodem Jachten de zilveren W. H. de Vos-prijs ontving, waarbij met name werd gememoreerd dat hij reeds in 1915 deel uitmaakte van een „Commissie van Jachtbouwkundigen“, ingesteld door de Verbonden Watersportverenigingen, en die tot taak had de kenmerken van het boeiertype op te stellen. De aanwezigen in het Slot Loevestein konden na deze uitreiking opnieuw genieten van zijn opmerkelijke redenaars-gaven en velen herinneren zich zijn uitspraak: „Zeilen is als soep eten met een vork, je kunt er nooit genoeg van krijgen“.

Roelof Buisman, met zijn vele gaven, wist zijn gedachten dikwijls in gevoelige versregels vast te leggen. Zijn liefde voor het water en het waterland moge uit de volgende strofen blijken:

Mr. Dr. T. HUITEMA

*Jow my it wetter, it sodsige lân,
Fier haw 'k it leaver as heide en sân,
Jow my de fûgels, de ein en de sloh,
Jow my de skries en de tjirk en de koh,
Sjoch se dêr boartsjen op mêd en op 't wiid,
Hark nei har wylde, har skettrende liet,
Jow my de loftten, de swietrook fan 't hea,
Neat giet d'r boppe ús lege gea,
Jow elts syn langstme nei eigen lândsdou,
Jow my mar de wrâld om it oer-âlde Grou.*

KANTEKENINGEN BIJ HET VOORSTEL VOOR EEN NIEUW WEDSTRIJDREGLEMENT EN VOORGIFTEREGELING VOOR RONDE EN PLATBODEMJACHTEN.

Het voorstel — De Waterkampioen, pag. 1012-1015 — zal vele liefhebbers van bedoelde schepen aan het denken en puzzelen hebben gezet. Zolang van de formule de zes (!) veranderlijke coëfficiënten en correctietermen niet bekend zijn, kan hierover moeilijk een oordeel gevormd worden. In de algemene opzet van het zoeken naar een zo juist mogelijke voorgiftregeling mis ik een analyse van wedstrijdresultaten met gebruikmaking van gegevens, die door de deelnemers verstrekt zouden moeten worden. Alleen als van elk jacht inlichtingen bekend zijn over de gevolgde tactiek, de zeilvoering, de geoefendheid der bemanning en eventuele averij, heeft de vergelijking van de prestaties, zoals deze in de gezeilde tijden tot uitdrukking komen, enige zin. Misschien is het mogelijk om zoals ook bij wedstrijden van R.O.R.C.-jachten voorkomt, de medewerking van de bemanningen van wedstrijd varende jachten te verkrijgen om deze gegevens ter beschikking te stellen. Waarnemingen over de prestaties van de andere jachten zouden ook zeer nuttig kunnen zijn. Een gezamenlijke bespreking van deze rapporten na een wedstrijd zou voor alle deelnemers zeker erg leerzaam zijn.

Wat betreft de zeilen, die bij het bepalen van de tijdcorrectiefactor in aanmerking gebracht worden, zou ik willen opmerken dat het niet logisch lijkt meer zeilen op te nemen dan maximaal gelijk-tijdig gevoerd kunnen worden. Voor de berekening van het zeiloppervlak van schepen, die ingericht zijn voor het gebruik van een kluiver en een halfwinder zou mijns inziens alleen de halfwinder in de berekening betrokken moeten worden.

Dat het gebruik van de spinnaker, reeds jaren ingeburgerd en geliefd bij vele platbodemeizilers van het wijde van het IJsselmeer en grote rivieren, verworpen wordt als zijnde niet traditioneel kan ik moeilijk aanvaarden. Een halfwinder is op de vissersschepen evenmin traditioneel! Als zeil-liefhebbers gebruiken wij de oude scheepstypen nu eenmaal zo volkomen anders dan de vroegere schippers en vissers, dat dit vanzelfsprekend ook in de uitrusting tot uiting komt. Het zou bijzonder jammer zijn als door een nieuw reglement, door het verbieden van de spinnaker, een stap terug gezet werd in de ontwikkeling van de platbodem-zeilsport.

Voor boeiers, Friese jachten en tjotters, die beschikken over een grootzeil met een aanzienlijk oppervlak is er geen behoefte aan spinnakers. Maar voor de kleine en middelgrote platbodems, die het ruime water bevaren, is de spinnaker een zeil dat zij die het hebben leren gebruiken, niet graag willen missen.

Dat de lengte van de spieren, waarmee de voorzeilen worden uitgehouden, en de plaatsing hiervan niet is vastgelegd, lijkt mij niet ongevaarlijk en enigszins gewild primitief.

Het verplaatsbaar zijn van ballast mag voor boeiers en Friese jachten van belang zijn, het moet mijns inziens uitdrukkelijk alleen tot deze jachten beperkt blijven.

Anders krijgen wij straks platbodems met zijtanks met vloeistof gevuld, die bij iedere overstagmanoeuvre overgepompt wordt. En dat is te ontraditioneel voor:

Dr. Th. L. W. van RAVESTEYN
(schipper 13 O.C.)

Rotterdam, 27 mei 1963

De inzender baseert zijn opmerkingen op het resumé, dat van het zeer uitvoerige voorstel van de Stichting in De Waterkampioen is gepubliceerd. Het zij hem aanbevolen ook de volledige tekst van het voorstel te lezen.

REDACTIE